

Samtida musik

Lördag 19 november 2011 kl 19.30
Musikaliska, Nybrokajen 11

Idioms.

Medverkande:

Kompositör: Richard Karpen.

Text och regi: Jörgen Dahlqvist

Pia Öljansdotter, Valerie Curtis-Newton, Nguyen Duc Manh, Nguyen Than Thuy, Nguyen Quang Hung och Stefan Östersjö

Programmering: Josh Parmenter.

Kostym: Jenny Ljungberg och Niké Moens.

Ljusdesign och rum: Johan Bergman.

Ljudteknik: Martin Svensson.

Teknik: Johan Nordström

Föreställningen är en del av det konstnärliga utvecklingsarbetet vid Teaterhögskolan i Malmö

Arr: Ars Nova, Teatr Weimar och DXArts, Seattle, Musik I Syd, Rank (i Stockholm Samtida Musik)

Idioms är ett alkemistiskt konstnärligt verk som förenar djupt traditionellt förankrade samt högteknologiska musikaliska, teatrala och litterära former från Vietnam, Sverige och USA. Dessa sammanstrålar i vad jag skulle kalla en dramatisk vortex som pendlar mellan den lugnande mildheten i en långsam virvelström och den fulla kraften av en uppslukande massa av virvlande energi. Om denna beskrivning är relevant för en åhörare så är det samtidigt en beskrivning av hur de artister som var med vid verkets tillkomst har upplevt det.

Idioms är ett i högsta grad kollaborativt verk som bygger på den kunskap och instinkt som varje part representerar: de tre musikerna, de tre skådespelarna, författaren/regissören, tonsättaren och programmeraren. Men samtidigt skulle jag beskriva den konstnärliga processen, inklusive min roll som tonsättare och Dahlqvists roll som författare, som inte i grunden annorlunda än en vanlig kompositions- eller skrivakt, trots att stycket är framtaget genom gemensamma improvisationer och att det inte finns något noterat partitur till musiken. Flera kraftfulla paradoxer är aktiva i skapandet av Idioms. Dessa rader är inte det rätta formatet för att beskriva dessa. Det får räcka med att konstatera att de generativa processerna och det färdiga verket är tätt sammanvävda som ett nätverk av överlappande kulturer, personligheter, kreativa och performativa metoder, konstnärliga ideal och upphovsmannamässiga visioner.

De talade, reciterade och sjungna materialen är på vietnamesiska, svenska och engelska. Texten är en syntes av tre klassiska berättelser om omöjlig kärlek mellan kulturella och sociala klyftor: Marguerite Duras: Älskaren, Shakespeare's Romeo and Juliet och den vietnamesiska legenden om My Chau och Trong Thuy. De olika traditioner som skådespelarna representerar erbjuder en spännvidd av uttryck som sträcker sig från talteater till opera. Dahlqvists text absorberar och reflekterar dessa material genom ett återberättande som byggs genom en kollaborativt utformad dramaturgi.

Musiken, som till stor del togs fram i samarbete med gruppen The Six Tones nästan ett år innan premiären, är abstrakt i så måtto att den också kan stå för sig själv som "ren" konsertmusik och redan uruppfördes i USA i April 2010 som ett självständigt verk med samma titel. Precis som texterna är musiken en syntes av en mängd olika genrer och traditioner, med en betydelsebärande live-elektronisk komponent som bottnar i mycket av mitt tidigare arbete. Den realtidsprocessering som jag utvecklat för skådespelarnas röster är på en gång musik och ljuddesign och fungerar ofta som en brygga mellan teater och musik i verket.

Det framstår som något osannolikt och oväntat att ett verk som Idioms, med texter som är laddade av öppna politiska sår från mänsklighetens tillstånd, inte skulle ha specifika och intentionella sociala och politiska budskap. Men det är just vad Idioms är. Det kan också verka provokativt att sammanföra Vietnamesiska, Västerländska, Europeiska och afroamerikanska traditioner, och man kan föreställa sig många olika referenser till idéer och världsbilder. Jag skulle föredra att Idioms upplevdes som ett verk som redan existerat i hundratals år, eller som ett verk som inte kommer att existera förrän hundra år in i framtiden, konst utan vare sig tid eller plats som uppenbarar fundamentala och i grunden oförklarliga ting, kunskap som inte kan förmedlas annat än genom konstupplevelsen.

Richard Karpen är en av de ledande tonsättarna inom den elektroakustiska musiken internationellt. Han arbetar just nu, vid sidan av sitt arbete som kompositör, som rektor för musikhögskolan vid University of Washington, där han också är grundare och fram till alldeles nyligen även konstnärlig ledare för DxArts. Richard Karpen är professor i komposition och har komponerat symfonier och kammarmusikstycken för olika ensembler, samt även verk till ledande solister inom den samtida konstmusiken. Han har gjort otaliga konserter och radioframföranden och hans musik har använts av bland annat den Kungliga Danska Baletten samt kinesiska Guandong Dance Company. Hans musik finns utgiven på en mängd olika skivetiketter.

Jörgen Dahlqvist är dramatiker och teaterdirektör för Teatr Weimar i Malmö. Han är född 1968 i Skellefteå och bosatt i Malmö. Teatergruppen Teatr Weimar startade 2003 och har en repertoar baserad på såväl klassiker som ny svensk och utländsk dramatik. Teatr Weimar är också ett av södra Sveriges ledande forum för samtal om teater som konstform

Valerie Curtis-Newton är för närvarande rektor på University of Washingtons avdelning för regi och skådespeleri i Seattle. Valerie Curtis-Newton är verksam som både regissör och skådespelare och har tidigare varit konstnärlig ledare för Hartford Connecticut's Performing Ensemble, Inc. och för Seattles Ethnic Cultural Theatre. Hon har också arbetat med A Contemporary Theatre, Mark Taper Forum, Actors' Theatre of Louisville, Alabama Shakespeare Festival, Seattle Children's Theatre, Seattle Repertory Theatre, New York Theatre Workshop and Southern Repertory Theatre i USA.

Nguyen Duc Manh är en skådespelare från Vietnam. Han är utbildad vid universitet för film och drama i Hanoi och är verksam som skådespelare vid Vietnams Toungteater. Han har fått pris för sitt skådespeleri ett flertal gånger i Vietnam och fick precis tidigare i år ett utmärkande av kulturministern i Vietnam för sitt teaterarbete inom Tounghatraditionen.

Nguyen Thanh Thuy är utbildad vid musikkonservatoriet i Hanoi. Hon spelar Dan Tranh och undervisar även i sitt instrument vid konservatoriet. Nguyen Thanh Thuy har turnerat internationellt och har spelat och turnerat i Sverige, Danmark, Indonesien, USA, Ryssland och Kina. Hon har även medverkat i ett otal festivaler i Vietnam. Hon har vunnit ett flertal priser för sitt musicerande i Vietnam, bland annat först priset för traditionella instrument som delas ut av Vietnamesisk radio och tv. Hon har även släppt ett antal CD-skivor både som soloartist och med ensembler. Hon ingår även som forskare i Re:thinking improvisation som är ett forskningsprojekt på Musikhögskolan i Malmö.

Nguyen Quang Hung är utbildad vid musikkonservatoriet i Hanoi. Han spelar Dan Bao och undervisar även i sitt instrument. Nguyen Quang Hung har tidigare spelat i bland annat Norge.

Pia Örjansdotter, skådespelare, studerade vid Skara Skolscen med praktik på Atelierteatern i Göteborg. Studierna följdes upp med Teaterhögskolan i Malmö. Hon har efter studierna varit engagerad vid Helsingborgs Stadsteater.

Stefan Östersjö, gitarrist och specialist på tolkning av nutida musik. Konstnärlig ledare av Ars Nova, Malmö

Ur recensionerna:

Det symboliskt laddade bildspråket, känslan av det ofrånkomliga ödet, de fragmentariska scenerna och tillbakablickarna ger känslan av en klassisk, närmast arketypisk, berättelse som söndersmulats i långt drivna experimentella fragment där skådespelarnas röster blandas med vietnamesisk folkmusik och elektroakustisk konstmusik. / Benshi.se

Mina ringa kunskaper i vietnamesiska gör att jag i stället för att lyssna på vad Manh säger sjunker ner i - lockas av - de sonora kvaliteterna i hans mjukt lågmälda stämma; hur olika jag uppfattar hans traditionella sång beroende på om han framför den i jeans och skjorta eller forntida präglad klädedräkt. Det blir tydligt hur avgörande sammanhangen är för vår upplevelse och förståelse. / KVP

Den grupp som fått störst genomslag och inflytande är Teatr Weimar. Jag ser deras nya, totalt gränsöverskridande verk "Idioms" inom ramen för minifestivalen Interferens II. Traditionell vietnamesisk musik parad med samtida konstmusik. Tre skådespelare som talar olika språk. (...) "Idioms" är ett specifikt verk med borrarande estetik. / SDS

Med detta tackar Samtida Musik för i år och bjuder välkommen till vårsäsongen 2012.

Samtida Musik stöds av Statens Kulturråd och Stockholms Kulturförvaltning
Bli medlem i Samtida Musik via vår hemsida www.samtidamusik.se